

Handläggare: Anna Ambjörn
Telefon: 08- 508 22 048

Till
Hägersten- Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2012-08-30

Förslag till nytt idrottspolitiskt program för Stockholm stad 2013-2017

Remiss

Förslag till beslut

1. Hägersten- Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner tjänstutlåtandet och översänder det som svar på remissen till Idrottsförvaltningen.

Maria Mannerholm
Stadsdelsdirektör

Gunnar Ohlsén
Avdelningschef

Sammanfattning

En remiss om förslag till nytt idrottspolitiskt program för Stockholms stad har inkommit till Hägersten- Liljeholmens stadsdelsnämnd för synpunkter. Yttrande önskas senast den 31 augusti 2012.

Stockholms stads mål med det idrottspolitiska programmet är att stimulera fler stockholmare till att bli fysiskt aktiva. För att lägga grunden för en fysiskt aktiv livsstil inriktar sig programmet särskilt på flickor och personer med funktionsnedsättning samt barn och ungdomar 7–20 år med lägre socioekonomisk bakgrund än genomsnittet.

Ett antal fokusområden är tagits fram och under respektive fokusområde föreslås en rad indikatorer samt ansvarfördelning. Stadsdelsnämnderna föreslås att verka för ett ökat idrottande och motionerande bland flickor och personer med

funktionsnedsättningar. Det är främst tänkt att ske genom stadsdelarnas fritidsverksamhet, förskola, omsorgen för funktionshindrade samt genom föreningsbidragen.

Förvaltningen kan inom sina berörda verksamheter arbeta med utgångspunkt från det idrottspolitiska programmet. Däremot kan stadsdelen inte ta på sig något verksamhetsansvar i den form som föreslås i det nya programmet.

Förvaltningen anser också att det inte finns någon anledning att särbehandla personer med funktionsnedsättning, flickor eller barn och ungdomar med ”lägre socioekonomisk bakgrund”. Det borde istället tydligt uttryckas att vi är för likabehandling och att alla ska stimuleras och få samma möjlighet att utöva idrott och fysisk aktivitet, oavsett kön, ålder, eventuella funktionsnedsättningar, etnicitet samt ekonomiska möjligheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelningen för samhällsplanering i samråd med Avdelningen för social omsorg och Förskoleavdelningen.

Bakgrund

En remiss om förslag till nytt idrottspolitiskt program för Stockholms stad har inkommit till Hägersten- Liljeholmens stadsdelsnämnd för synpunkter. Yttrande önskas senast den 31 augusti 2012.

Idrottsnämnden beslutade den 22 maj att sända förslag till nytt idrottspolitiskt program på remiss till stadens berörda nämnder och styrelser.

Förslag till nytt idrottspolitiskt program

Stockholms stads mål med det idrottspolitiska programmet är att stimulera fler stockholmare till att bli fysiskt aktiva. Stockholms stads vision är att *alla* år 2030, oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning, etnisk och socioekonomisk bakgrund, utövar idrott och motion utifrån egna önskemål och förutsättningar.

Prioriterade grupper

Stockholms stad ska arbeta för att *alla invånare i Stockholm* ska vara och förbli fysiskt aktiva. För att lägga grunden för en fysiskt aktiv livsstil inriktar sig programmet särskilt på:

- Ungdomar 13–20 år, särskilt flickor
- Flickor 7–20 år med utländsk bakgrund
- Personer med funktionsnedsättning
- Barn och ungdomar 7–20 år med lägre socioekonomisk bakgrund än genomsnittet

Stadens nämnder och bolag

Det idrottspolitiska programmet är ett styrdokument för alla Stockholms stads nämnder och bolag. Stadens folkhälsoarbete omfattar många ansvarsområden samt många aktörer både inom och utom staden. Folkhälsoarbetet innefattar en rad områden men koncentreras i detta program på fysisk aktivitet. Alla stadens nämnder och bolag har en funktion i folkhälsoarbetet och särskilt idrotts-, utbildnings- och stadsdelsnämnderna samt fastighets-, stadsbyggnads- och exploateringsnämnderna. Därutöver finns andra aktörer i staden, framför allt föreningslivet och privata friskvårdsaktörer, som på olika sätt bidrar till att stärka folkhälsan genom ökad fysisk aktivitet bland invånarna i Stockholm.

Idrottsnämnden har uppdraget att förvalta och utveckla den idrotts- och motionsverksamhet som staden svarar för. Nämnden ska följa utvecklingen inom sitt ansvarsområde och främja idrotts-, motions- och friluftslivet för stadens invånare samt hitta vägar och strategier för att locka invånarna att i större utsträckning bli fysiskt aktiva.

Fokusområden

För att nå målet om att fler stockholmare ska bli fysiskt aktiva krävs ett strategiskt arbete. Stockholms stad har definierat ett antal fokusområden för att nå dit:

- Jämställdhet och mångfald
- Tillgänglighet
- Föreningsliv,
- Övrig organiserad idrott/motion och spontanidrott,
- Samverkan,
- Anläggningar och ytor
- Idrott som upplevelse.

Under respektive fokusområde föreslås en rad indikatorer samt ansvarfördelning. Främst berörs Idrottsnämnden som ansvarig för flertalet uppföljningar och åtgärder. Stadsdelsnämnderna berörs dock av ett antal indikatorer, främst genom att verka för ett ökat idrottande och motionerande bland flickor och personer med funktionsnedsättningar. Detta ska ske genom att verka för att berika utbudet av aktiviteter och att underlätta för personer med funktionsnedsättningar att delta i befintligt utbud. Större hänsyn ska också tas vid anläggning av idrotts- och rekreationsytor till vilket utbud flickor önskar. För stadsdelarna handlar det i stor utsträckning om påverkan genom sin fritidsverksamhet och omsorgen för funktionshindre.

Stadsdelsnämnderna föreslås också ge föreningar möjlighet att visa upp sin verksamhet genom till exempel prova på-tillfällen via skolor, fritids och fritidsgårdar. Stadsdelsförvaltningarna föreslås också ha en funktion dit föreningar kan vända sig med lokala frågor samt kunna lotsa intresserade medborgare vidare till lämplig förening för dennes intresse.

Förutsättningar för ökat spontanidrottande - genom att erbjuda platser, ytor och anläggningar - ska också ges till stadens invånare. Stadsdelsnämnderna och idrottsnämnden ska verka för att friluftsområden, motionsspår, parker och liknande områden håller en god estetisk och funktionell nivå för att stimulera till utevistelse och fysisk aktivitet. Stadsdelsnämnderna föreslås ha ansvar genom sina verksamheter för att arrangera regelbundna idrotts- och motionsmöjligheter för barn, ungdom och personer med funktionsnedsättning. Detta ska då ske i samverkan med föreningslivet och/eller idrottsnämnden. Barnen på förskolor ska ges möjlighet till en fysiskt aktiv skoldag.

Samverkan och erfarenhetsutbyte framförs som ett fokusområde där Stockholms stad ska vara initiativtagare till samverkan över kommungränserna i länet. Stadsdelsförvaltningarna ska ingå i nätverk som idrottsnämnden föreslås samordna för att stimulera till ökad fysisk aktivitet.

Stadsdelsnämnderna ska verka för att stötta evenemang som bidrar till ökad fysisk aktivitet, särskilt de som vänder sig till barn och ungdom. Stadsdelsnämnderna och idrottsnämnderna ska verka för att ungdomar känner sig trygga när de besöker evenemang.

I förslaget framförs också att det krävs en elit för att Stockholm regelbundet ska kunna erbjuda invånarna idrott på högsta nivå. Stockholm har idag många lag och individuella idrottare i de högsta serierna. Att ha idrottare på högsta nationella nivå leder till att barn och ungdomar får förebilder inom sin idrott, det profilerar Stockholm som en idrotts- och evenemangsstad och kan i bästa fall också öka intresset för eget idrottande/motionerande. Eventuella satsningar på elitverksamhet ska ske med samtida fokus på breddidrotten och Stockholms stad ska arbeta för att motverka elittänkande i för tidiga åldrar.

Förvaltningens synpunkter

Stadsdelsnämnderna berörs av ett antal indikatorer i det föreslagna programmet, främst genom att verka för ett ökat idrottande och motionerande bland flickor och personer med funktionsnedsättningar. Vilket är tänkt att ske genom nämndens verksamheter såsom ungdomsgårdar, förskolor och inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning. Även skolor och fritids omnämns i samband med stadsdelarna men ansvaret för dessa verksamheter ligger hos utbildningsförvaltningen.

Inom Hägersten- Liljeholmens stadsdelsförvaltning ges idag möjligheter till idrottande och rekreation, även i fråga om spontant idrottande. Befintliga parker upprustas och utvecklas inom ramen för stadsdelsnämndens parkansvar. Nya

parkytor anläggs i samband med nybyggnation i stadsdelen. Förvaltningens möjligheter att erbjuda idrottsytor är begränsade till vad som ryms inom parkansvaret och den samverkan som förvaltningen har med berörda kontor för att få till ett brett nyttjande av de ytor som anläggs. Här kan finnas möjligheter till utveckling med större fokus på flickors önskemål och på ökad tillgänglighet. Inom stadsdelsområdet har två enklare utegym anlagts, vilket är ett bra alternativ som spontan idrotts-/friluftaktivitet.

Förvaltningen anser det synnerligen angeläget att även personer med funktionsnedsättning kan ha en god fritid med möjlighet att ägna sig åt bl.a. fysiska aktiviteter. Ansvarsfördelningen i staden är dock sådan att stadsdelsnämnderna inte har något ansvar för fritidsaktiviteter för vuxna, utom vad gäller bidragsgivning till lokala föreningar, underhåll av parker och parkmark (inklusive parklekar och mindre fotbollsplaner) samt underhåll av naturbadplatser inom stadsdelsområdet. Därutöver ansvarar nämnderna för bistånd till enskilda personer i form av t.ex. ledsagning till fritidsaktiviteter.

I idrottsnämndens uppdrag ingår att ”främja folkhälsa och breddidrott genom idrott och friluftsliv för stadens invånare.” Nämnden ska se till att goda förutsättningar gäller för motion och friluftsliv för alla invånare, både inom- och utomhus och under alla årstider. Nämnden ska också arbeta för att fler ska bli fysiskt aktiva och för att nå nya målgrupper. Nämnden ansvarar bl.a. för stadens bidragsgivning och stöd till idrottsföreningar och andra sammanslutningar och för planering av utbyggnaden av idrottsanläggningar.

Utöver de allmänt riktade uppdragen ska idrottsnämnden också öka tillgängligheten inom idrotts- och motionslivet så att ”barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning ska kunna utöva idrott och besöka idrottsanläggningar under samma förutsättningar som andra”. Inom stadsdelsnämndens verksamheter förskola, parklekar, ungdomsgårdar och bland fältassistenter kan förvaltningen arbeta med utgångspunkt från det idrottspolitiska programmet. Däremot kan stadsdelen inte ta på sig något verksamhetsansvar i den form som föreslås i det nya programmet. Om förskolans uppdrag för hälsa och idrott ska förtydligas så borde detta skrivas i den nya förskoleplan som ska tas fram.

Förvaltningen anser också att det inte finns någon anledning att särbehandla personer med funktionsnedsättning. De ska ha rätt till idrott på samma sätt som alla andra och innefattas i idrottsnämndens ansvar. Att man har en funktionsnedsättning behöver inte innebära något alls för förmågan att utöva idrott, funktionsnedsättning kan ju handla om så många olika saker. Det måste dock finnas anpassade lokaler där sporterna kan utövas och en organisation som

ansvarar för det hela. Samarbete behövs därför både mellan stadsdelsförvaltningarna och mellan förvaltningarna och de olika organisationer som finns för personer med funktionsnedsättning. Stadsdelsnämndens lokala handikappråd påtalar också att ledsagning behövs för att alla som vill ska kunna delta i idrotterna. Frågan om särbehandling gäller även ifråga om att prioritera flickor och barn och ungdomar med ”lägre socioekonomisk bakgrund”. Det borde istället tydligt uttryckas att vi är för likabehandling och att alla ska stimuleras och få samma möjlighet att utöva idrott och fysisk aktivitet, oavsett kön, ålder, eventuella funktionsnedsättningar, etnicitet samt ekonomiska möjligheter.

I den föreslagna ansvarsfördelningen ingår också information om utbud av idrott m m till invånarna utifrån deras intressen. Stadsdelsnämnderna ska inte behöva inrätta någon särskild informationsfunktion eller några lokala nätverk för idrott. Om en sådan funktion ska finnas bör den istället inrättas centralt där den kan ge en helhetssyn över utbud och behov samt även samordna erfarenhetsutbyte och nätverk inom staden och med länets andra kommuner. Den skulle även kunna förmedla möjligheter för föreningar att visa upp sin verksamhet genom till exempel prova på-tillfällen via skolor, fritids och ungdomsgårdar. Det skulle underlätta samordningen eftersom ansvaret för till exempel skolan respektive förskola och ungdomsgårdar ligger under olika förvaltningar.

Enligt förslaget ska stadsdelsnämnderna verka för att stötta evenemang som bidrar till ökad fysisk aktivitet, särskilt de som vänder sig till barn och ungdom. Här finns stadsdelsnämndens möjligheter till påverkan i utdelningen av förenings- och arrangörstöd. Idrottsnämnden ansvarar för stadens bidragsgivning och stöd till idrottsföreningar och andra sammanslutningar och för planering av utbyggnaden av idrottsanläggningar. Om fokus vid stadsdelsnämndens bidragsgivning ska öka på idrottsevenemang och liknande kommer det att ske på bekostnad av andra sorters föreningar/aktiviteter och arrangemang, vilka har viktiga verksamheter för många. Därför anser förvaltningen att ansvaret för bidrag till idrottsverksamheter och liknande ska vara kvar hos idrottsnämnden.

I förslaget framgår att stadsdelsnämnderna och idrottsnämnden ska verka för att ungdomar känner sig trygga när de besöker evenemang. Stadsdelsnämndens möjligheter att påverka detta är naturligtvis begränsad eftersom det först och främst är en ordningsfråga.

I förslaget framförs också att det krävs en elit för att Stockholm regelbundet ska kunna erbjuda invånarna idrott på högsta nivå. Samtidigt så framförs att eventuella satsningar på elitverksamhet ska ske med samtida fokus på breddidrotten och Stockholms stad ska arbeta för att motverka elittänkande i för tidiga åldrar. Detta är en

av kärnpunkterna i barn och ungdomars vilja och glädje i att delta i idrottsaktiviteter. Det är mycket viktigt att de som inte vill ägna sig åt elitidrott inte avskräcks genom ett elittänkande i föreningar och klubbar. Det finns en risk att barn tröttnar på sin idrott när de kommer upp i åldrarna och tävlandet tar en alltför stor del av föreningars och klubbarnas verksamhet. Här skulle det behövas möjligheter för barn och ungdomar att kunna fortsätta att utöva sin idrott utan fokus på tävlingar och elittänkande.

Bilaga

1. Förslag till nytt idrottspolitiskt program för Stockholm stad 2013-2017.